

Thuis in Taal & De kracht van spel

2 oktober 2023

16.00 - 17.00 uur

Programma Thuis in Taal & de kracht van spel

16.00 – 16.01 uur

Welkom

Anne Bos

16.01 – 16.10 uur

Thuis in Taal & de kracht van spel

Martine van der Pluijm

16.10 – 16.35 uur

Presentatie taaldenken in spel

Annerieke Boland

16.30 – 17.00 uur

In gesprek over Thuis in Taal en de kracht van spel

Jasper Hoekstra, Hozan Khalid, Annerieke Boland, Martine van der Pluijm, Anne Bos

Aanpak Thuis in Taal

Fase	Stap
Realiseer partnerschapsrelaties	1. Verken de taalomgeving thuis van kinderen
	2. Betrek ouders en collega's in procedures om partnerschappen aan te gaan ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen
	3. Bouw wederkerige relaties op met alle ouders
Implementeer interventie activiteiten	4. Organiseer wekelijks ouder-kind activiteiten in de klas, passend bij de behoeften en mogelijkheden van laagopgeleide ouders (met gebruik van Stap 1-3)
Stimuleer de taalontwikkeling	5. Stimuleer rolontwikkeling bij ouders
	6. Geef prioriteit aan het gebruik van taal
	7. Breid de taal van kinderen uit

Thuis in Taal en Taaldenken in spel

2 oktober 2023

16.00 - 17.00 uur

Door Annerieke Boland,

Hogeschool IPABO

Hoe leren kinderen taal?

In sociale interactie met rijk taalaanbod en uitgedaagde taalproductie

Natuurlijke eerste-taalverwerving

Wat hebben kinderen nodig om taal te verwerven?

1. De noodzaak om met taal bedoelingen en inhoud over te brengen
2. Talige interactie met een meerwetende partner: taalaanbod en impliciete feedback
3. Gedeelde aandacht met gesprekspartner: interpreteren van communicatieve intenties

Actuele inzichten

Basis voor taalverwerving is sociaal instinct; begrip van intenties van de ander in een bepaalde context vormt de basis van taalverwerving.

Intenties van de ander begrijpen:
<https://youtu.be/EOr0oanMUn4>

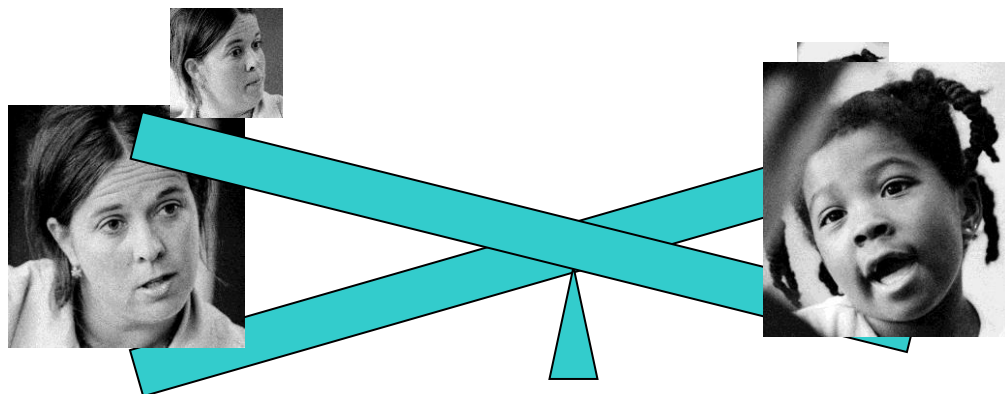
Taalverwervingstheorie

taalaanbod + feedback

Inputhypothese
(Krashen 1980)

UITGEDAAGDE taalproductie

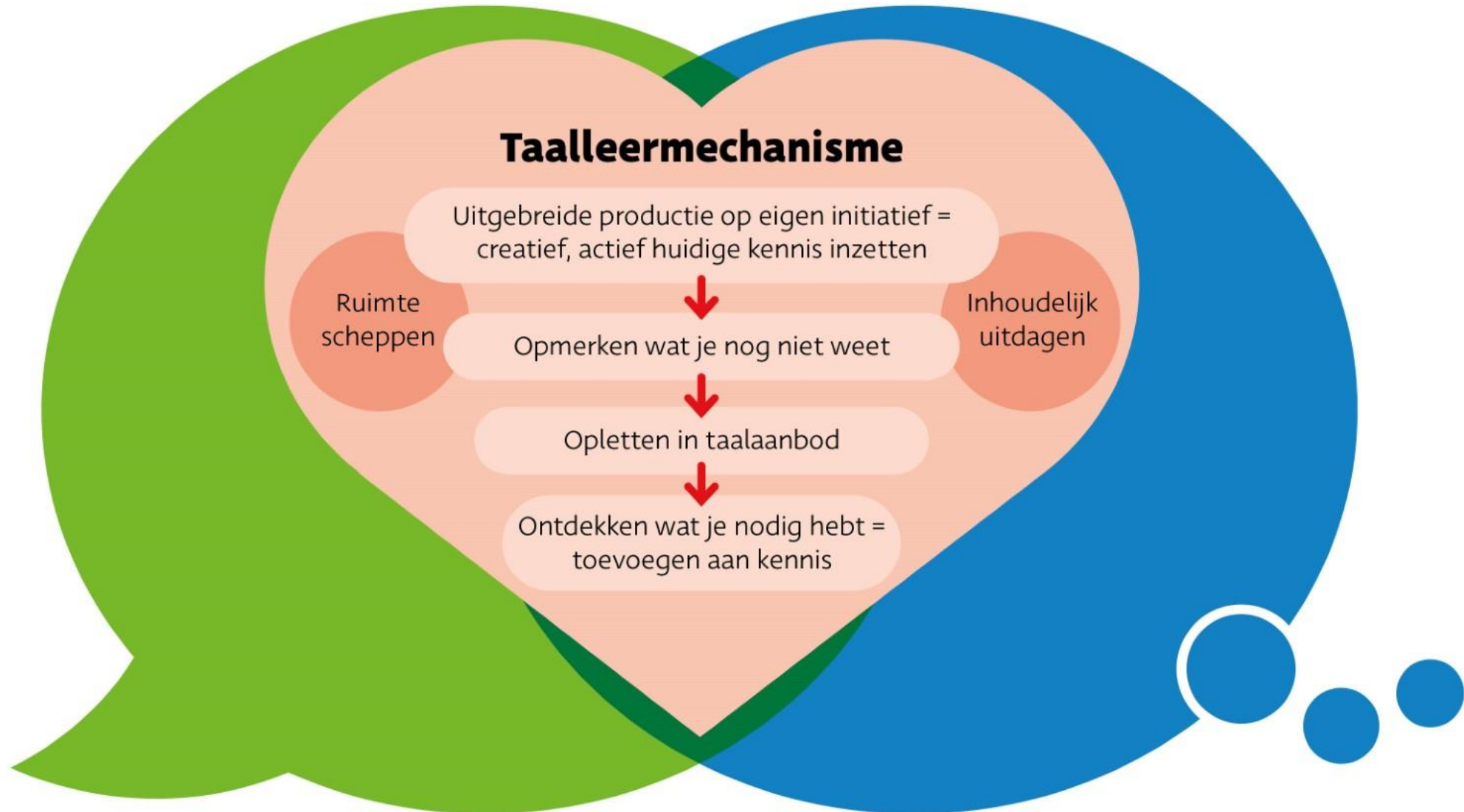
Outputhypothese (Swain 1985, 1995, 2005)
Interactiehypothese (Long 1996)

(Bron: Damhuis 2008)

Taaldenkgesprekken

Complex taaldenken

taaldenkfunctie	wat je kunt zeggen
Vergelijken	Deze auto is groter dan die auto
Ordenen	Toen gingen we eerst naar het park en toen gingen we de eendjes voeren en daarna gingen we weer naar huis
Oorzaak - gevolg	Door de kou zijn mijn oren helemaal rood
Middel - doel	Met dit mes kan ik goed snijden
Een reden geven / argumenteren	Omdat ik lekker geslapen heb, ben ik nu niet moe Ik heb gewonnen, want ik was de snelste
Concluderen	Dus: toen de prins Doornroosje kuste, werd ze wakker

Doen-alsofspel

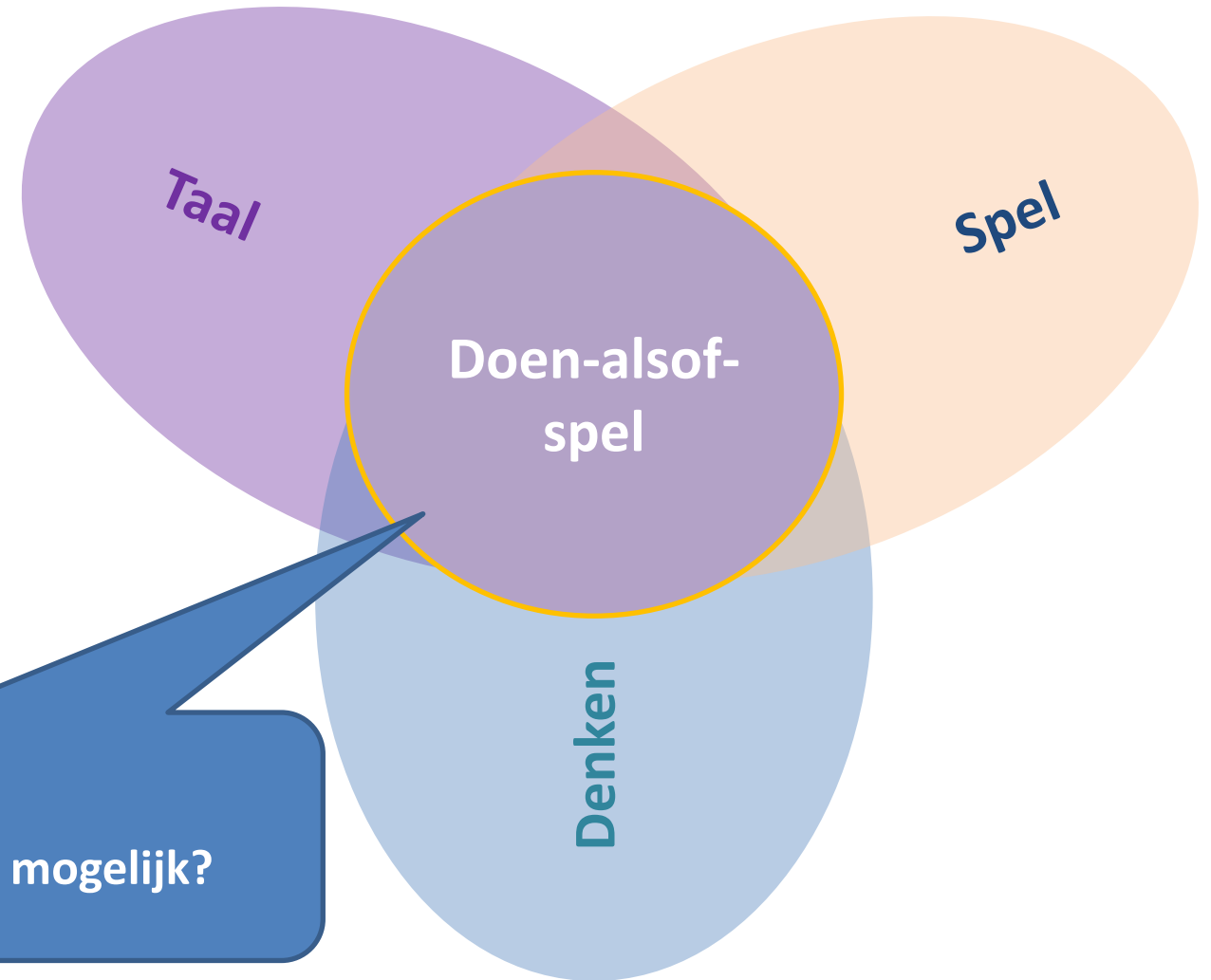
Waarom doen-alsofspel?

- Kinderen maken zich de wereld eigen door spel
- Kinderen spelen de echte wereld na. Communicatie hoort daar bij.
- Eigen indrukken en betekenissen
- Kinderen ervaren de doen-alsof-wereld en de taal die daarbij hoort als 'natuurlijk'
- Spelsituaties zijn heel divers: materialen, handelingen, rollen, verhalen...

Hoe doen we dat in doen-alsof-spel?

- Taal en denken stimuleren
- Spelkwaliteit verhogen

Meedoen als speelmaatje:

- Hoe doen we dit zo goed mogelijk?

Kernelementen van Taaldenken in spel

Uitgangspunten

1. Plezier in het spel staat voorop, voor kinderen en professionals
2. Schep spelsituaties waarin kinderen taal nodig hebben, met jou en met elkaar
3. Betrek alle kinderen in communicatie, dus ook de laagtaalvaardige, stille of minder actieve kinderen

Verkennen

4. Observeer eerst goed waar de kinderen mee bezig zijn in hun spel voordat je mee gaat spelen

Verbinden

vanuit je spel:

5. Ga mee in het spel van de kinderen: stap in de doen-alsof-wereld
6. Betrek kinderen op elkaar

met je taal:

7. Schep ruimte voor eigen bijdragen van kinderen en ga daarin mee

Verrijken

vanuit je spel:

8. Verdiep en verbreed het spel

met je taal:

9. Benut kansen in het doen-alsof-spel om kinderen tot (complexe) denktaal uit te dagen
10. Gebruik een probleem of creëer een probleem

Nienke bij de tandarts

Welke
kernelementen
herken je?

5. Stap in de doen-alsof-wereld

- in je rol blijven.
  - Spreek in ‘wij’ (i.p.v. ‘jullie’).
- kinderen aanspreken in hun rol:
  - ‘Dokter, ik maak me ongerust’
- rolgebonden taal gebruiken:
  - ‘Opereren? Ik schrik er helemaal van!’
- geen hoofdrol kiezen

Taaldenken in spel - een
professionaliseringstraject

Kijkwijzer bij de 10 kernelementen

EEFJE VAN DER ZALM
ANNERIEKE BOLAND

RESI DAMHUIS
ANNEMIEK VEEN

MARIANNE BOOGAARD

Gebruik een probleem

- Problemen laten gebeuren
- Geen hulp opdringen
- Luisteren, empathisch zijn
- Kind zelf laten verwoorden
- Oplossingen van het kind accepteren

www.taal-in-spel.nl

marnix academie

KOHNSTAMM
INSTITUUT
W. Kohnstamm

HOGESCHOOL
!pabo

De Activiteit
LANDELIJK CENTRUM VOOR ONTWIKKELINGSGERICHT ONDERWIJS

Contact: Annerieke Boland, a.boland@ipabo.nl

In gesprek....

Met:

- Hozan Khalid - Projectmedewerker Thuis in Taal
- Jasper Hoekstra - Leerkracht groep 1-2 op De Wilgenstam
- Annerieke Boland - Lector Jonge Kind
- Martine van der Pluijm - Lector Samenwerken aan een taalrijke omgeving van jonge kinderen
- Anne Bos - Gespreksleider

Aanpak Thuis in Taal

Fase	Stap
Realiseer partnerschapsrelaties	1. Verken de taalomgeving thuis van kinderen
	2. Betrek ouders en collega's in procedures om partnerschappen aan te gaan ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen
	3. Bouw wederkerige relaties op met alle ouders
Implementeer interventie activiteiten	4. Organiseer wekelijks ouder-kind activiteiten in de klas, passend bij de behoeften en mogelijkheden van laagopgeleide ouders (met gebruik van Stap 1-3)
Stimuleer de taalontwikkeling	5. Stimuleer rolontwikkeling bij ouders
	6. Geef prioriteit aan het gebruik van taal
	7. Breid de taal van kinderen uit

Op de hoogte blijven van Thuis in Taal?

Kijk ook de vorige webinars terug:

- Thuis in Taal & Visievorming
- Thuis in Taal & Meertaligheid
- Thuis in Taal & Diversiteit
- Thuis in Taal & Kansengelijkheid

EN MELD JE AAN VOOR DE MAANDELIJKSE

UPDATES VIA ONZE WEBSITE

WWW.AANPAKTHUISINTAAL.NL

**27 MAART 2024
16.00 – 20.00 UUR
IN ROTTERDAM**

